

Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

---

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2013/14:1 Budgetpropositionen för 2014 om den ekonomiska politiken och förslag till statens budget för 2014, finansplan och skattefrågor m.m. med motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Civilutskottet behandlar i detta yttrande de förslag i budgetpropositionen och motstående motioner som rör utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Sammanfattning

Civilutskottet förordar att finansutskottet föreslår att riksdagen beslutar om en ram för utgiftsområde 18 under budgetåret 2014 enligt regeringens förslag och även godkänner regeringens förslag om preliminär ram för budgetåren 2015–2017. Motstående förslag i de aktuella partimotionerna avstyrks således.

Avvikande meningar från S, MP respektive V har lämnats till förmån för förslagen om utgiftsområde 18 i respektive partimotion.

Utskottets överväganden

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen beslutar om en fördelning av utgifter på utgiftsområden som innebär att ramen för utgiftsområde 18 fastställs till 1 229 683 000 kronor för 2014. Riksdagen föreslås vidare godkänna en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för åren 2015, 2016 och 2017 som riktlinje för regeringens budgetarbete. För utgiftsområde 18 innebär förslagen en ram om 1 240 miljoner kronor för 2015, 1 216 miljoner kronor för 2016 och 1 226 miljoner kronor för 2017.

Motionerna

Förslag om andra nivåer för ramen för utgiftsområde 18 läggs fram i partimotioner från Socialdemokraterna, Miljöpartiet respektive Vänsterpartiet. I Sverigedemokraternas partimotion 2013/14:Fi282 föreslås ingen ändring av ramen för utgiftsområde 18 i förhållande till regeringsförslagen.

Socialdemokraterna föreslår i sin partimotion 2013/14:Fi308 att ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 2014 ska fastställas till ett belopp som är 1 006 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit. För åren 2015–2017 lämnas inget ramförslag för utgiftsområdet. Den utökade ramen för 2014 ska användas till ett nytt anslag för en byggbonus för studentlägenheter och små hyresrätter (1 000 miljoner kronor). Därutöver föreslås att 6 miljoner kronor tillförs anslaget för bostadspolitisk utveckling. Dessa medel ska användas till ett kansli för en samordnare kopplad till en nationell byggpakt. Förslaget innebär att en partssammansatt och parlamentarisk kommitté tillsätts med uppdrag att föreslå nödvändiga förändringar.

Enligt förslaget i Miljöpartiets partimotion 2013/14:Fi319 bör ramen för utgiftsområde 18 utökas med 145 miljoner kronor i förhållande till regeringsförslaget för 2014 och 158, 160 respektive 160 miljoner kronor under åren 2015–2017. Ramförslagen utgår från att anslaget för Boverket årligen utökas med 120 miljoner kronor. Dessa medel ska användas för en miljömålsanknuten samhällsplaneringssatsning (100 miljoner kronor), bulleråtgärder (10 miljoner kronor) och en fond för fukt- och mögelskador (10 miljoner kronor). Vidare föreslås att anslaget för åtgärder mot radon i bostäder utökas med 5 miljoner kronor. Konsumentverket föreslås genom ett höjt anslag få medel för tillsyn och marknadskontroller (10 miljoner kronor) samt utbildning och information (10 miljoner kronor). Anslaget för stöd till fristående konsumentorganisationer föreslås bli höjt med 15 miljoner kronor. Miljöpartiets ramförslag utgår också från att anslaget Stöd gällande utveckling i strandnära lägen avvecklas.

I Vänsterpartiets partimotion 2013/14:Fi254 föreslås att ramen för budgetåret 2013 fastställs till ett belopp som är 1 145 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit. Ramen för budgetåren 2015 och 2016 föreslås bli utökad med 2 145 respektive 3 145 miljoner kronor. Ramförslagen utgår från att det införs ett nytt investeringsstöd för hyresrätter. För 2014 förutsätts anslaget för detta ändamål uppgå till 1 000 miljoner kronor, för att öka till 2 000 miljoner kronor 2015 och 3 000 miljoner kronor 2016. Vidare föreslås att det inrättas ett särskilt anslag för ett nytt hissbidrag (100 miljoner kronor). Konsumentverkets anslag föreslås bli höjt med 45 miljoner kronor för stimulans av kommunal konsumentvägledning.

De ovan beskrivna förslagen i budgetpropositionen och i partimotionerna om ram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik under 2014–2017 kan sammanfattas i följande tabell.

Förslag om ram för utgiftsområde 18

Förslagen i partimotionerna redovisas som avvikelse från regeringens förslag. Beloppen anges avrundade till miljoner kronor.

	2014	2015	2016	2017
Regeringen	1 230	1 240	1 216	1 226
S	+1 006	–	–	–
MP	+145	+158	+160	+160
SD	+/-0	+/-0	+/-0	+/-0
V	+1 145	+2 145	+3 145	–

Utskottets ställningstagande

Utgiftsområde 18, Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, är beloppsmässigt statsbudgetens minsta utgiftsområde. Samtidigt innefattar det områden som har avgörande betydelse för människors dagliga liv. Dessa områden har det gemensamt att en rad olika aktörer är involverade i utvecklingen och att ansvarsfrågorna ibland är komplexa. Vidare utmärks framför allt bostadsfrågorna av att det politiska ansvaret fördelas på flera nivåer och att de politiska beslutens genomslag förutsätter en medverkan av övriga berörda parter.

En väl fungerande bostadsmarknad är en av förutsättningarna för en god ekonomisk tillväxt. Förhållandena på bostadsmarknaden har ett starkt samband med bl.a. arbetsmarknad och infrastruktur. Under senare år har flera åtgärder vidtagits för att skapa förutsättningar för en bättre fungerande marknad där bostadsbyggandet svarar mot efterfrågan och bostadsbeståndet utnyttjas mer effektivt. Det står emellertid klart att ytterligare åtgärder kommer att krävas om en balanserad bostadsmarknad ska kunna uppnås inom överskådlig tid.

Den statliga bostadspolitiken bör inriktas på att skapa bättre förutsättningar för kommuner, byggare och fastighetsägare att var och en på sitt sätt bidra till en god bostadsförsörjning. Förslag om den kommunala bostadsförsörjningsplaneringen behandlas av riksdagen under denna höst. Därutöver kan flera förslag till riksdagen förväntas efter beredningen av ett antal pågående eller nyligen avslutade utredningar. Utredningsförslagen är till stor del inriktade på att undanröja olika hinder för ett ökat bostadsbyggande och skapa förutsättningar för ett bättre utnyttjande av bostadsbeståndet. Däremot gäller de inte åtgärder som innebär en återgång till tidigare årtiondens omfattande statliga subventioner inom bostadssektorn. Denna fråga aktualiseras emellertid genom två av motionsförslagen om ram för utgiftsområde 18 som utskottet tar ställning till nedan.

Inom konsumentpolitikens område är flera aktuella åtgärder inriktade på att stärka konsumentskyddet och att förbättra konsumenternas möjlighet att göra egna välgrundade val. En lättillgänglig konsumentupplysning är viktig för att konsumenterna ska kunna agera aktivt och väl avvägt. Ett flertal instanser deltar i arbetet med att stödja konsumenterna i deras val. Konsumentverket är den centrala myndigheten för konsumentfrågor, men flera andra statliga myndigheter ger information till konsumenterna. De kommunala konsumentvägledningarna har en viktig roll i stödet till enskilda konsumenterna, men även flera branschfinansierade konsumentbyråer ger opartiskt stöd. I budgetpropositionen föreslår regeringen att en särskild satsning görs för en samordning av det oberoende konsumentstödet.

Civilutskottet kan konstatera att de åtgärder som behövs inom de politikområden som anslagsmässigt faller under utgiftsområde 18 inte kommer att kräva någon kraftig utvidgning av den aktuella ramen under de närmaste budgetåren. Däremot kan vissa riktade satsningar komma att krävas för att den allmänna inriktningen av bostads- och konsumentpolitiken ska få bättre genomslag. Inom bostadspolitiken har regeringen därför beräknat anslaget till Boverket så att det ger utrymme för flera angelägna satsningar, bl.a. utbildning i plan- och bygglagstiftningen och ett stöd till inventering av bostadsbeståndet ur tillgänglighetssynpunkt. Vidare föreslås ett nytt anslag för ett statligt bidrag till utvecklingsprojekt för jämställda offentliga rum. Inom konsumentpolitiken har regeringen beräknat anslaget till Konsumentverket bl.a. så att en ny konsumentupplysningstjänst per telefon och en webbaserad informationstjänst ska kunna inrättas och upprätthållas.

Ramen för utgiftsområdet föreslås uppgå till 1 230 miljoner kronor 2014. I jämförelse med de anvisade medlen för 2013 ökar ramen för utgiftsområdet med 33 miljoner kronor.

Alternativa förslag till ram för utgiftsområde 18 läggs fram i partimotioner från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Både Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslår en kraftigt utvidgad ram i syfte att återinföra den typ av byggsubvention som tidigare skapade en bidrags-

beroende bygg- och bostadsmarknad. Vänsterpartiets budgetförslag innebär successivt ökade subventioner för byggande av hyresrätter. Socialdemokraternas förslag är inriktat på student- och ungdomsbostäder.

Civilutskottet vill framhålla att de senaste årens bostadspolitik i hög grad har varit inriktad på att skapa förutsättningar för en sektor som fungerar utan statliga subventioner. När det däremot gäller själva sakfrågan om behovet av fler hyresrätter respektive student- och ungdomslägenheter råder det inga delade meningar. Under de senaste åren har flera åtgärder vidtagits i syfte att skapa bättre förutsättningar för bostadsbyggande och för att bättre utnyttja bostadsbeståndet. Det framgår av budgetpropositionen att det pågår överväganden om ytterligare åtgärder som kan undanröja olika hinder i plan- och byggprocessen och därigenom leda till ett ökat bostadsbyggande. Vad gäller riktade åtgärder som kan leda till fler bostäder för unga och studenter har regeringen aviserat en proposition till december 2013.

Miljöpartiets ramförslag för utgiftsområde 18 innebär en väsentligt mindre utvidgning av utgiftsområde 18 än de övriga motionsförslagen. Utvidgningen av ramen med 145 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag utgår främst från en höjning av anslaget till Boverket. Huvuddelen av dessa medel är avsedda för miljömålsarbetet, vilket redan har hög prioritet hos regeringen och vid de berörda myndigheterna. Ramförslaget från Miljöpartiet förutsätter också att den statliga satsningen på landsbygdsutveckling i strandnära lägen avbryts, vilket utskottet inte vill medverka till. Vidare föreslår Miljöpartiet medel till Konsumentverket för att stärka arbetet med konsumentinformation. Utskottet vill i denna fråga erinra om att regeringens beräkning av anslaget till Konsumentverket inbegriper medel för att inrätta en ny konsumentupplysningstjänst per telefon och en webbaserad informationstjänst.

Civilutskottets sammanvägda bedömning är att den av regeringen föreslagna ramen för utgiftsområde 18 bör ge tillräckligt utrymme för de anslag inom bostads- och konsumentpolitiken som utskottet senare i höst har att ta ställning till. De förslag om nya anslag eller anslagshöjningar som bildar utgångspunkt för ramförslagen från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ger således inte utskottet anledning att föreslå någon förändring av regeringens förslag om ramen för utgiftsområde 18.

Civilutskottet förordar att finansutskottet föreslår att riksdagen beslutar om en ram för utgiftsområde 18 under budgetåret 2014 enligt regeringens förslag och även godkänner regeringens förslag om preliminär ram för budgetåren 2015–2017. Motstående förslag i de aktuella partimotionerna avstyrks således.

Stockholm den 24 oktober 2013

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Nina Lundström (FP), Oskar Öholm (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Carina Ohlsson (S), Marta Obminska (M), Hillevi Larsson (S), Margareta Cederfelt (M), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Yilmaz Kerimo (S), Jessika Vilhelmsson (M), Jan Lindholm (MP), Roland Utbult (KD), Markus Wiechel (SD), Marianne Berg (V) och Anders Åkesson (C).

Avvikande meningar

1. **Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsför-sörjning, byggande samt konsumentpolitik (S)**

Veronica Palm (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S) och Yilmaz Kerimo (S) anför:

Inom utgiftsområde 18 hanteras de anslag som syftar till att understödja den statliga bostads- och konsumentpolitiken. När det gäller bostadspolitiken har även utformningen av olika skatter och avdragsmöjligheter på statsbudgetens inkomstsida stor betydelse.

På det bostadspolitiska området är det mest akuta problemet den utbredda bristen på bostäder. Särskilt allvarligt är att denna brist inte har mötts av ett ökat bostadsbyggande. Under det nu sjuåriga borgerliga regeringssinnet har bostadsbyggandet hela tiden legat på en väsentligt lägre nivå än under tiden före regeringsskiftet. Denna låga nybyggnadstakt har inte föranlett några verksamma åtgärder från regeringens sida. Den borgerliga bostadspolitiken har i stället präglats av ett stort antal utrednings- och myndighetsuppdrag som hittills endast resulterat i ett fåtal förslag till riksdagen.

Det finns ett klart samband mellan bostadsmarknaden och den ekonomiska samhällsutvecklingen i övrigt. Bristen på bostäder och det knappa bostadsbyggandet är ett allvarligt hinder för tillväxt och en fungerande arbetsmarknad. Bostadsbristen hindrar också studerande att välja utbildningsort och unga hushåll att skaffa sitt första egna boende. För att möta bostadsefterfrågan och tillgodose arbetsmarknadens behov behövs en aktiv bostadspolitik. Detta är också utgångspunkten för Socialdemokraternas förslag om ram för utgiftsområde 18 och för de bostadspolitiska förslag som vi i övrigt lagt fram under årets allmänna motionstid.

Det är nödvändigt att snabbt få i gång en bostadsproduktion som möjliggör för unga människor att flytta till jobb och utbildning. Socialdemokraterna föreslår att det för 2014 avsätts en byggmiljard till små hyresrätter och studentlägenheter. Avsikten är att det ska kunna ges ett investeringsstöd utifrån ett regelverk liknande dem som tillämpades i början av 2000-talet för byggande av hyresrätter och studentbostäder. Dessa stöd har utvärderats och slutsatsen är att de ledde till en markant ökad produktionsnivå.

Det är naturligtvis nödvändigt att även få i gång den bostadsproduktion som inte är särskilt inriktad på vissa grupper. Vi menar att det behöver vidtas olika åtgärder som kan leda till en snabbare och enklare process för bostadsbyggande. Regeringen lade 2010 fram ett förslag om en ny plan- och bygglag som sades ha denna inriktning. Såväl Lagrådet som en samlad opposition i riksdagen ansåg emellertid att förslaget hade stora brister. Att så verkligen var fallet har nu visat sig sedan lagen varit i kraft under

drygt två år. Vi föreslår därför att det snabbt tas fram förslag till nödvändiga förändringar i lagen. Ett sätt att få till stånd förändringar som är väl förankrade är att kalla samman en partssammansatt och parlamentarisk kommitté. I vårt budgetförslag avsätter vi medel för en sådan nationell byggpakt där alla större offentliga, kooperativa och privata aktörer bjuds in att delta. Dessa medel ska användas för att inrätta ett kansli för en nationell samordnare inom byggpakten.

För att få i gång bostadsproduktionen krävs vidare att det finns säkra system för finansiering av projekten. Vi föreslår därför att en statlig förhandlingsperson ges i uppdrag att i dialog med bostadsmarknadens parter och centrala aktörer på finansmarknaden se över förutsättningarna för hur ett kreditgarantisystem skulle kunna understödja ett ökat bostadsbyggande till lägre byggkostnader. Ett ökat statligt ansvarstagande krävs också när det gäller att skapa bättre förutsättningar för finansieringen av en nödvändig upprustning av framför allt miljonprogrammets bostadsbestånd. Vi föreslår därför att det inrättas ett system med statliga kreditgarantier riktade mot hyresfastigheter i detta bestånd. Garantier bör kunna ställas ut inom en ram på totalt 20 miljarder kronor.

Inom det konsumentpolitiska området föreslår vi inga anslagsförändringar i förhållande till regeringsförslaget. Däremot anser vi att målet för den statliga konsumentpolitiken behöver förtydligas och att det krävs åtgärder för att komma till rätta med ett antal problem på konsumentområdet. Det gäller bl.a. frågor om sms-lån, skydd för småföretagare, reklam och överskuldssättning.

Sammantaget innebär Socialdemokraternas förslag för utgiftsområde 18 att ramen för budgetåret 2014 behöver utvidgas med 1 006 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vi anser att riksdagen bör bifalla vårt förslag och avslå regeringsförslaget samt övriga motionsförslag om ramen för utgiftsområde 18.

2. Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik (MP)

Jan Lindholm (MP) anför:

Insatser inom de två politikområden som faller inom utgiftsområde 18, dvs. bostads- och konsumentpolitiken, kan ha stor betydelse för människors livsvillkor. Det innebär även att frånvaron av nödvändiga insatser kan ha stor betydelse. De senaste årens utveckling av bostadsmarknaden är ett belysande exempel på vad frånvaron av ett politiskt ansvarstagande kan få för konsekvenser. Den successivt ökande bostadsbristen i stora delar av landet har utvecklats till en bostadskris medan utredningar har tillsatts och presenterats utan att leda till konkreta åtgärder från regeringens sida. Inte heller på konsumentområdet har regeringen agerat i tillräcklig utsträckning för att tillgodose behovet av konsumentinformation och konsumentskydd.

Miljöpartiet har i sitt budgetalternativ lagt fram ett antal förslag till åtgärder som kan påverka bostads- och konsumentpolitiken i rätt riktning. Dessa förslag återfinns inom flera olika utgiftsområden. Det handlar också i hög utsträckning om åtgärder som inte har direkta budgeteffekter utan bl.a. innebär att lagar och bestämmelser samt olika myndighetsuppdrag ses över för att kunna bidra till ett mer hållbart samhälle. Här behandlas emellertid endast de förslag som påverkar anslagen inom utgiftsområde 18 och därmed även den behövliga ramen under de närmaste budgetåren.

Förslaget i Miljöpartiets partimotion 2013/14:Fi319 om utgiftsområde 18 innebär att ramen behöver utökas med 145 miljoner kronor 2014 och med 158, 160 respektive 160 miljoner kronor för de tre därpå följande budgetåren. Den utökade ramen ska användas för de satsningar som kortfattat beskrivs nedan.

Anslaget för Boverket bör höjas med 120 miljoner kronor per år. Huvuddelen av dessa medel, 100 miljoner kronor, ska satsas på ett miljömålsanknutet kunskapsutvecklingsprogram för fysisk planering. Det finns en mycket stor potential att lägga om och utveckla samhällsplaneringen så att åtgärder inom olika sektorer samverkar och bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen. Det gäller planering och strategiska åtgärder för bl.a. bostäder, trafik, service, näringsliv och grönområden. Vidare ska 10 miljoner kronor användas för att stärka arbetet med bullerfrågor i samhällsplaneringen. För att nå uppsatta mål är det nödvändigt att vidta åtgärder i den byggda miljön som bl.a. minskar inslaget av bilism.

Inom Boverkets anslag bör också 10 miljoner kronor anslås för att återinrätta en fond för fukt- och mögelskador. Felkonstruerade hus och allvarliga fukt- och mögelskador är fortfarande ett stort problem som kräver insatser från samhällets sida. Medlen är avsedda som ett startkapital för att bygga upp en organisation och en strategi för att bemöta problemet, men målet bör vara en medfinansiering från branschen.

Ytterligare ett inomhusproblem som alltför ofta glöms bort är de höga radonhalter som finns i en stor del av det svenska bostadsbeståndet. Beräkningar från Strålsäkerhetsmyndigheten har visat att 200 lungcancerfall per år skulle kunna förhindras om samtliga bostäder med radonhalter över gällande riktvärden blir åtgärdade. Miljöpartiet föreslår mot denna bakgrund att anslaget till åtgärder mot radon i bostäder höjs med 5 miljoner kronor.

På det bostadspolitiska området föreslår vi även att anslaget som benämns Stöd gällande utveckling i strandnära lägen avvecklas. Från detta anslag bekostas vissa planeringsinsatser som i praktiken syftar till att avskaffa strandskyddet i delar av Sverige.

På det konsumentpolitiska området innebär Miljöpartiets budgetförslag en resursförstärkning till Konsumentverket för att verket tidigt ska kunna upptäcka konsumentproblem och samverka med näringslivet i proaktivt syfte samt förstärka tillsynsinsatserna. Mot denna bakgrund ska 10 miljoner kronor per år användas för en förbättring av arbetet med tillsyn och marknadskontroller. Vidare ska 10 miljoner kronor årligen användas för en

förstärkning av arbetet med kunskapshöjande insatser riktade mot såväl konsumenter som näringsidkare. Informations- och utbildningsinsatser riktade till barn och ungdomar bör ha hög prioritet.

Miljöpartiets ramförslag innebär också att anslaget Åtgärder på konsumentområdet kan höjas med 15 miljoner kronor per år under perioden 2014–2017. Dessa medel ska användas för stöd till fristående konsumentorganisationer såsom Sveriges Konsumenter samt till återupprättande av Kilen eller motsvarande organisation med ansvar för stöd till människor som är drabbade av läkemedelsberoende och andra läkemedelsbiverkningar samt till kunskapsspridning i ämnet.

För att möjliggöra de angelägna satsningar som kortfattat beskrivits ovan behöver ramen för utgiftsområde 18 utvidgas i enlighet med förslaget i Miljöpartiets partimotion 2013/14:Fi319. Jag anser att detta förslag bör vinna riksdagens bifall. Regeringsförslaget och förslagen i övriga partimotioner bör således avslås.

3. Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik (V)

Marianne Berg (V) anför:

Sverige behöver en ny bostadspolitik. Alla människor ska ha möjlighet att leva i bra bostäder till rimliga kostnader i en trygg boendemiljö. Sverige behöver också en bra konsumentpolitik. Konsumenterna ska kunna vara trygga och inte utlämnade till marknadskrafterna. Vänsterpartiet lägger i ett antal motioner fram förslag som syftar till en omläggning av politiken på dessa områden i en hållbar riktning. I vår budgetmotion finns förslag som möjliggör anslagsförstärkningar inom utgiftsområde 18, men även flera av våra förslag som påverkar inkomstberäkningen är inriktade på bostadspolitiska satsningar.

Det råder i dag akut bostadsbrist i stora delar av Sverige. Särskilt allvarlig är bristen på hyresrätter. Den slår hårt mot människor med begränsade ekonomiska förutsättningar och innebär bl.a. att ungdomar har svårt att skaffa sig en egen bostad, att invandrare inte kan etablera sig i det svenska samhället, att studenter inte kan påbörja sin utbildning och att arbetslösa inte kan flytta till orter som erbjuder arbetstillfällen. En totalt passiv statlig bostadspolitik behöver ersättas med en politik som är inriktad på att bygga bort bostadsbristen. Vänsterpartiet föreslår att det sätts upp ett mål om att det årligen ska byggas 40 000 bostäder, varav en majoritet ska vara hyresrätter.

För att snabbt få till stånd en ökad nyproduktion krävs det statliga insatser. Vänsterpartiet föreslår därför att det inrättas ett investeringsstöd för att stimulera bostadsbyggande med inriktning mot hyresrätter med rimliga hyror, låg energiförbrukning och bästa möjliga miljöhänsyn. Även kooperativa hyresrätter ska omfattas av stödet. Stödet ska riktas mot tillväxtorter och orter där bristen på ändamålsenliga och efterfrågade bostäder är särskilt stor.

I Vänsterpartiets budgetförslag avsätts ett anslag på 1 miljard kronor för detta ändamål budgetåret 2014. Därefter bör anslaget höjas till 2 miljarder kronor 2015 och till 3 miljarder kronor 2016.

De omfattande problemen på bostadsmarknaden gäller emellertid inte bara den otillräckliga nyproduktionen. Även upprustningen av det befintliga bostadsbeståndet är kraftigt eftersatt i framför allt miljonprogrammets bostadsområden. Det finns ett stort behov av att rusta upp detta bestånd till moderna, funktionella bostäder med god tillgänglighet och låg energiförbrukning. Vänsterpartiet föreslår därför att det införs ett upprustningsprogram för flerbostadshus. I vår budgetmotion avsätts 1,5 miljarder kronor för detta ändamål 2014 och därefter 3 miljarder kronor årligen. Detta stöd ska utgå i form av skattekreditering och påverkar därför inte utgiftsområde 18. Inom utgiftsområdet föreslår vi emellertid att det inrättas ett särskilt anslag på 100 miljoner årligen för installation av hiss i befintliga bostadshus. Stödet ska förutom hissinstallation täcka in sådana tillgänglighetsskapande åtgärder som har betydelse för tillgängligheten i fastigheten i övrigt.

Vänsterpartiet anser vidare att det nuvarande ROT-avdraget för villor och bostadsrätter bör tidsbestämmas till utgången av 2016 och inriktas på klimatanpassningsåtgärder. Den maximala skattereduktionen bör bestämmas till 15 000 kronor under 2015 och 2016.

På det konsumentpolitiska området är bristen på en god konsumentvägledning ett av de stora problemen. Vänsterpartiets förslag om utgiftsområde 18 innebär en anslagsökning på 45 miljoner kronor till Konsumentverket som ger möjlighet till en nödvändig satsning på den kommunala konsumentvägledningen. De tillkommande medlen ska användas för ett stimulationsbidrag riktat till kommunerna. I ett första steg ska Konsumentverket se till att det finns tillgång till konsumentvägledning i de största kommunerna.

De ovan beskrivna satsningarna innebär att ramen för utgiftsområde 18 bör utvidgas med 1 145 miljoner kronor för 2014, 2 145 miljoner kronor för 2015 och 3 145 miljoner kronor för 2016. Därutöver innebär Vänsterpartiets förslag att medel reserveras för upprustning av flerbostadshus inom den del av statsbudgeten som inte bereds av civilutskottet.

Jag anser sammanfattningsvis att riksdagen bör ställa sig bakom förslaget i Vänsterpartiets partimotion 2013/14:Fi254 om ram för utgiftsområde 18 under perioden 2014–2016 samt övriga budgetförslag med bostadspolitisk inriktning. Motsvarande förslag i budgetpropositionen och i övriga partimotioner bör avslås.